

Veveriet fra 1898

Tekst: Ørnulf Tendeland. Gamle bilder: Ålgård Rotarys bildearkiv

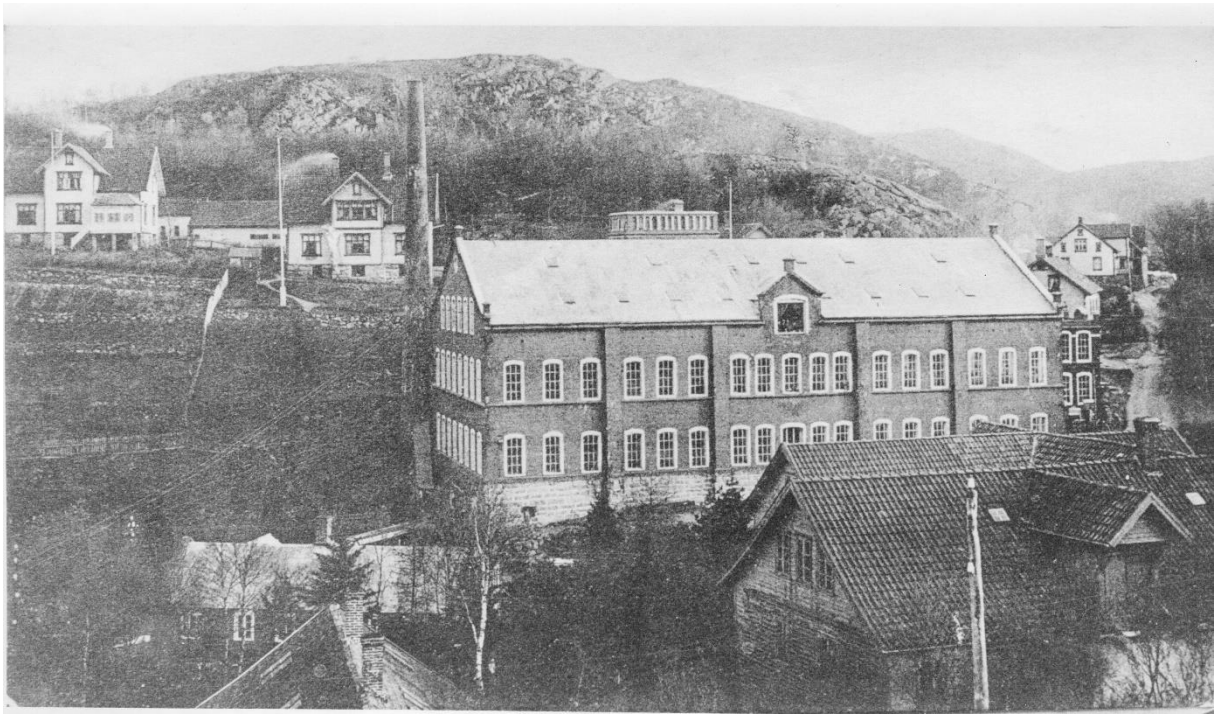
Veveriet på Ålgård sto ferdig i 1898, men ble påbegynt allerede i 1894. På bildet under er man i gang med grunnmur i kilt stein. Hovedetasjene ble murt i teglstein. Vi skimter Storahuset bak den høye lagerbygningen midt i bildet og Ålgård bru til høyre.

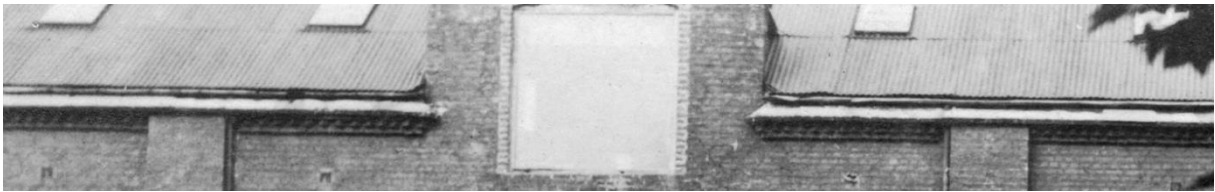
Veveriet ble bygget med såkalte *strebeplarer*. Hensikten var å forsterke langveggene slik at vekten av taket ikke skulle presse veggene ut. En ikke uvanlig konstruksjon på store, gamle kirker i stein eller mur. Veveriet har fire pilarer på hver side og du ser dem tydelig på de neste bildene.

Drageren som bærer gulvkonstruksjonen i hovedetasjen, er ei gedigen seilskutemast. Opphogging av seilskuter var «big business» på Jæren, der kondemnerte skip ble dratt opp på strendene for demontering og salg av material.

Bilde: Ingvild Arneson Aadnøy

Et staselig bygg med to etasjer, loft og kjeller. Legg merke til de fire strebepilarene og kvisten. Øverst til venstre ser vi Nilsabakken 6 og 8 (Gunnarhuset). Til høyre skimter vi Prøveveveriet (Den røde mølle), Nilsabakken 2 (Lærerboligen) og Rettedalen 6 bakerst.

Opprinnelig var taket tekket med bølgeblikk. Dette ser vi dersom vi zoomer inn på gamle bilder som i utsnittet over.

Veveriet fikk et tilbygg mot nord i 1912. Det ble bygget i betong og var i tre fulle etasjer pluss loft og to kjellere. Kjellerne ble kalt for *Limekjellaren* og *Svartekjellaren*. Gjett hvilken som var nederst!

Her ser vi at takene ikke flukter. Først i 1937 fikk den gamle delen dagens høyde. Da forsvant også den lille kvisten på taket. Hele taket ble så tekket med Vossaskifer. Begge bilder: Rotary/Gjesdal kommune

I 1970 ble et nytt veveri åpnet i det som senere ble Magneten kjøpesenter og Norwegian Outlet. Da åpnet det seg nye muligheter i det gamle Veveriet. Kanskje noen husker DFU-BOSHOP og gardinavdelingen i 2. etasje med sy-selvprodukter?

Under til høyre: en ulastelig antrukket Knut Bjørnsen i aksjon på Veveriet. Bilder på denne siden: Rotary/Eddie Vigesdal

DFU (De Forenede Ullvarefabrikker) la ned all tekstilproduksjon i 1993. Allerede før dette hadde kommunen begynt å overta gamle bygg og anlegg fra DFU. Dels til eget bruk og dels for salg. Veveriet var og er litt av et signalbygg, men forfallet var påtakelig og diskusjonen raste om hva som burde gjøres. I det politiske miljøet var det ulike syn. Det ble snakket om kulturhus, og det ble snakket om å selge bygget. Frp foreslo sågar å sprengre Veveriet. I denne tumulten oppsto Veveriets Venner i 1998. Gjennom konserter og show viste de at bygget var liv laga. Muligens vekker denne logoen minner?

Og selv om det ikke ble kulturhus, så lokale aktører muligheten i bygget og gikk sammen om å kjøpe det. Dag Leo Martinsen, Tom Bjarte Norland, Njål Østerhus samt Gjesdal kommune gikk inn med 25% hver, og første etasje huser i dag bibliotek og kommunestyresal. To hele etasjer, hver på snaut 1000 m², står imidlertid ledig. I tillegg til loft og kjeller i to nivå. Her er det plass til kulturhus, kino, bowling eller leiligheter. Eller kanskje flere kommunale virksomheter? Bare fantasien setter grenser, for dette bygget må vi kunne si har potensial.

Veveriet etter fasaderehabiliteringen i 2015. Bilde: ØT

Et lignende bygg i det gamle DFU-konsernet, på Fredfoss i Øvre Eiker, ble etter mange års forfall tatt i bruk til konferanse-, konsert- og selskapslokale. Man fjernet simpelthen et etasjeskille og fikk en luftig og lys sal med skikkelig takhøyde og akustikk. Sjekk bildet under og legg merke til vinduene som opprinnelig var i hver sin etasje. Noe for Veveriet på Ålgård?

Bildet er hentet fra hjemmesiden til Fredfoss konferansesenter. Følg gjerne linken til www.fredfoss.no og sjekk hvordan den gamle DFU-fabrikken i Øvre Eiker har blitt utnyttet.

Gammelt badetøy får nytt liv! Fra catwalken under Kulturminnedagen i 2009 på Veveriet. Badedraktene ble i sin tid produsert på DFU-Figgjo. Bilde: Ingvild Arnevik Aadnøy

